Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра української мови, літератури та культури

Культура усного професійного мовлення (риторика)
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*Для всіх*
Спеціальність	*Для всіх*
Освітня програма	*Для всіх*
Статус дисципліни	*Нормативна*
Форма навчання	*Заочна*
Рік підготовки, семестр	*1 курс, осінній / весняний семестр*
Обсяг дисципліни	*2 (60): аудиторні – 8 годин (лекційні – 6, практичні – 2), самостійна робота – 52 години*
Семестровий контроль / контрольні заходи	*Залік / МКР*
Розклад занять	*щотижня*
Мова викладання	*українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://kumlk.kpi.ua/node/1852
Розміщення курсу	Кожен викладач використовує свій навчальний ресурс (MOODLE, Google classroom)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мета навчальної дисципліни — формування в студентів таких компетентностей:

- застосовувати норми усного професійного мовлення;
- вести ділові та приватні бесіди;
- організовувати взаємодію зі співрозмовником, налагоджувати контакт, встановлювати зворотний зв'язок;
- використовувати різноманітні вербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування;
- самостійно підвищувати рівень особистої мовної культури;
- запобігати різним формам порушень академічної доброчесності.

2. Під час засвоєння освітнього компонента «Культура усного професійного мовлення (риторика)» формуються в студентів такі компетентності:

- формувати основні поняття загальної риторики;
- дотримуватися загальних вимог усного спілкування;
- володіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- послуговуватися сучасними методами риторичного аргументування;
- знати етапи підготовки усної промови;
- керуватися принципами безконфліктного спілкування;
- спілкуватися зі знанням невербальних комунікативних понять;
- застосовувати прийоми активізації уваги слухачів;
- знати основні закони спілкування, полеміки й полемічних прийомів;
- реалізовувати вимоги до усних презентацій.

Після засвоєння кредитного модуля студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

- вирішувати комунікативні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування;
- створювати промови на професійну тематику;
- застосовувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання виявам академічної нечесності;
- вести розгорнутий монолог із фахової проблематики;
- організовувати взаємодію з авдиторією, налагоджувати контакт;
- використовувати невербальні засоби спілкування для досягнення власної мети;
- підготувати академічний виступ для захисту курсового (дипломного) проєкту;
- володіти полемічним мистецтвом (диспут, полеміка, дискусія, дебати);
- створювати ефективні усні та мультимедійні презентації.

3. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Культура усного професійного мовлення (риторика)» разом із такими предметами, як історія науки і техніки, іноземна мова, історія української культури, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.
Культура усного професійного мовлення (риторика) ґрунтуються на здобутих під час навчання в середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

4. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Спілкування — основа публічного виступу
Тема 1. Риторика як наука й мистецтво
Тема 2. Спілкування — основа публічного виступу
Розділ 2. Техніка професійної публічної промови
Тема 1. Складові успішного виступу
Тема 2. Техніка професійної публічної промови
Тема 3. Мовна культура оратора. Основи академічного письма
Тема 4. Взаємодія оратора та авдиторії
Розділ 3. Значення риторики в житті людини. Основи академічної доброчесності
Тема 1. Риторика в професійному житті та віртуальному просторі
Тема 2. Академічне красномовство, академічна доброчесність

5. Навчальні матеріали та ресурси

Основна

1. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.
https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12787.pdf?srsltid=AfmBOoqHibgJXpJ0deqeTe-5hiCt0JS6-UkYpBhuf__hnQ7YkJFxYg_Z
2. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво : підручник. Вид. 3-тє, допов. Київ: Алерта, 2021. 250 с.
https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4447&download_id=1467&srsltid=AfmBOoqG10GBsl5auL4YXnP1bF4l6xwJSlXmtKkCDm9gcOcWbAsYqQG2
3. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навчальний посібник / О. О. Тєлєжкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. Харків: Смугаста типографія, 2015. 384 с. Режим доступу:

https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi#google_vignette

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» Електронний ресурс. Київ: Таксон, 2016. 234 с. https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник для студ. вищих навчальний закладів / Ф. С. Бацевич. Київ: Академія, 2004. 344 с. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078
3. Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. Харків: Видавництво «Фабула», 2020. 304 с. Режим доступу: https://skadi.linkbeat.net/img/342502.pdf
4. Колотілова Н. А. Риторика: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika
5. Кушнір Р. О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи / Р. О. Кушнір. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_schob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf
6. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів вищ. навчальний закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. проф. Н. П. Осипової. Харків: Одіссей, 2006. 144 с.
7. Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання / Пер. з англ. Київ: ТОВ «Компанія ОСМА», 2015. 416 с.
Степура А. Wow-виступ по-українськи. Ноу-хау сучасного оратора / Андрій Степура. 4-е видання. Харків: Моноліт Bizz, 2024. 304 с.
Література міститься в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського/ у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського/ на кафедрі УМЛК/ у системі «Електронний КАМПУС».

Навчальний контент

6. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Програма навчальної дисципліни передбачає проведення лекційних та практичних занять.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (*перелік дидактичних засобів, завдання для СРС із покликанням на літературу*)	Ауд. год.	СРС
1	**Лекція 1. Спілкування — основа публічного виступу** Структура та складові процесу спілкування. Основні закони спілкування. Комунікативні перешкоди в спілкуванні. Поняття ефективного слухання. Невербальні засоби спілкування. Співвідношення вербального та невербального впливу **СРС** 1. Тенденції сучасного спілкування. 2. Елементарні компоненти комунікації. 3. Слухання та його роль у комунікації. 4. Комунікативні табу, комунікативні бар'єри. 5. Причини комунікативних невдач. **Література**	2	1

	1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник для студ. вищих навчальний закладів / Ф. С. Бацевич. Київ: Академія, 2004. С. 7—47. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078 2. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навчальний посібник / О. О. Тєлєжкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. Харків: Смугаста типографія, 2015. 384 с. Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi		
2	**Лекція 2. Техніка професійної публічної промови** Різновиди промов. Структура професійної публічної промови. Етапи написання та запам'ятовування промови. Ефективна імпровізація **СРС** 1. Закони, що діють у публічних виступах (закон композиції, закон краю). 2. Суспільно-політичне красномовство як риторичний жанр. 3. Особливості соціально-побутового красномовства. **Рекомендована література:** 1. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с. https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12787.pdf?srsltid=AfmBOoqHibgJXpJ0deqeTe-5hiCt0JS6-UkYpBhuf__hnQ7YkJFxYg_Z 2. Кушнір Р. О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи / Р. О. Кушнір. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_schob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf 3. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. професора Н. П. Осипової. Харків: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf	2	1
3	**Лекція 3. Риторика в професійному житті** Співбесіда, виступ на нараді / зборах як різновиди публічного виступу. Суперечка та її різновиди. Прийоми та правила суперечки. Дискусія, дебати, полеміка. «Мозковий штурм» як метод аналізу й вирішення проблем **СРС** 1. Особливості сприйняття, вивчення, розуміння співбесідника. 2. Критика під час дискусії. 3. «Мозковий штурм» як один із кращих методів створення нових ідей. 4. Роль вербальних і невербальних засобів мовленнєвої культури у формуванні іміджу особи. **Рекомендована література:** 1. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навч. посіб. / О. О. Тєлєжкіна, Н. О. Лисенко, О. О. Кушнір, О. О. Литвиненко, Н. В. Піддубна. Харків: Смугаста типографія, 2015. 384 с. Режим доступу: https://pidru4niki.com/84441/dokumentoznavstvo/dilove_spilkuvannya_usna_i_pisemna_formi 2. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.	2	1

	https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12787.pdf?srsltid=AfmBOoqHibgJXpJ0deqeTe-5hiCt0JS6-UkYpBhuf__hnQ7YkJFxYg_Z 3. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. професора Н. П. Осипової. Харків: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf		
	Всього	6	3

Практичні заняття

Основні завдання практичних занять — закріпити теоретичний матеріал, засвоєний під час лекційної частини курсу; навчити студентів узагальнювати набуті знання для виконання конкретних комунікативних завдань, виробити навички мовленнєвої етики.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (*перелік дидактичних засобів, завдання для СРС із покликанням на літературу*)	Ауд. год.	СРС
1	**Практичне заняття 1.** Підвищення рейтингу. МКР.	2	12
	Всього	2	12

7. Самостійна робота студента/аспіранта

№з/п	*Види самостійної роботи*	*Кількість годин СРС*
1	*Підготовка до авдиторних занять*	*13*
2	*Підготовка до МКР*	*2*
3	*Підготовка до заліку*	*6*

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (*перелік дидактичних засобів, завдання для СРС із покликанням на літературу*)	Ауд. год.	СРС
Розділ 2. Техніка професійної публічної промови			
1	**Тема 3. Мовна культура оратора. Основи академічного письма** Поняття про аргументацію. Елементи доведення (теза, аргумент, демонстрація, виклад основної частини, висновок). Штампи й кліше в текстах. Логіко-синтакичні труднощі створення академічного тексту. Риторичні фігури та їхня роль у текстах виступів. Особливості створення заголовків **СРС** 1. Словесна маніпуляція та способи її нейтралізації. 2. Поняття «води» та «унікальності» в текстах. 3. Дедуктивна, правдоподібна та індуктивна аргументація. 4. Функції заголовку. **Рекомендована література:** 2. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с. https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12787.pdf?srsltid=AfmBOoqHibgJXpJ0deqeTe-5hiCt0JS6-UkYpBhuf__hnQ7YkJFxYg_Z		12

	2. Кушнір Р. О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи / Р. О. Кушнір. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovority_tak_schob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf 3. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. професора Н. П. Осипової. Харків: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf		
2	**Тема 4. Взаємодія оратора та авдиторії** Стратегія й тактика оратора. «Портрет авдиторії». Особливості спілкування промовця з авдиторією. Види запитань у публічних виступах. Прийоми впливу та способи утримання уваги **СРС** 1. Поняття «опору авдиторії». 2. Роль запитань у публічному виступі та способи відповіді на них. 3. Види історій у сторітелінгу. 4. Особливості усної презентації. **Рекомендована література:** 1. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с. https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12787.pdf?srsltid=AfmBOoqHibgJXpJ0deqeTe-5hiCt0JS6-UkYpBhuf__hnQ7YkJFxYg_Z 2. Колотілова Н. А. Риторика: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika 3. Кушнір Р. О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи / Р. О. Кушнір. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovority_tak_schob_Vam_aploduvaly_stoiachy.pdf 4. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. професора Н. П. Осипової. Харків: Одіссей, 2006. http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf		12
Розділ 3. Значення риторики в житті людини. Основи академічної доброчесності			
3	**Тема 2. Академічна доброчесність та основи академічного красномовства** Основні вияви академічної нечесності та способи боротьби з ними. Плагіат. Законодавче поле академічної доброчесності. Основи академічного красномовства. Вишівське красномовство (красномовство вищої школи) **СРС** 1. Плагіат як порушення академічної доброчесності. 2. Основні способи перевірки академічних текстів на ознаки плагіату. 3. Власне академічне красномовство (доповідь на конференції, наукова дискусія). **Рекомендована література:** 1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова». Електронний ресурс. Київ:		13

	Таксон, 2016. 234 с. https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view 2. Колотілова Н. А. Риторика: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 232 с. https://pidru4niki.com/1584072023290/ritorika/ritorika		
	Всього		37

Політика та контроль

8. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять вільне. Бали за присутність на лекціях не додаються. Рейтинг студента формує виконання завдань, передбачених СРС.

Заохочувальні бали студент отримує за участь у міжнародних, всеукраїнських та / або інших заходах та / або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) або / та написання тез доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі в конкурсі студентських наукових робіт. Ваговий бал — 10.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно зі заздалегідь визначеними процедурами.

9. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він набуває за:

– виконання 2 експрес-контрольних робіт (на 2 та 3 лекціях);
– виконання МКР (публічний виступ з мультимедійною презентацією).

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-контрольна робота	10%	5	2	10
2.	МКР	90%	90	1	90
	Всього				100

Основні критерії оцінювання роботи студентів

Експрес-опитування

Ваговий бал — 5

Критерії оцінювання:

«відмінно» — 5 балів — безпомилкове виконання практичних завдань та повна й ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання відповідно до змісту завдання або запитання;

«добре» — 4 бали — виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне запитання з незначними похибками;

«задовільно» — 3 бали — виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильною відповіддю на теоретичне запитання;

«незадовільно» — 0 балів — відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (більше як 60 % завдань виконано неправильно); не висвітлене теоретичне запитання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше як 60 % теоретичного матеріалу не правильне чи не відповідає змісту запитання) або відсутність відповіді.

Домашня контрольна робота

Ваговий бал – 90

Критерії оцінювання:

«відмінно» — 81—90 балів; правильно виконане завдання, творчий підхід до розкриття запитання;

«добре» — 67—80 балів; виконане завдання має незначні змістові та мовленнєві помилки;

«задовільно» — 54—66 балів; виконання завдання неповне (60 %), недостатні обґрунтування та порушена послідовність у викладу матеріалу, наявність помилок;

«незадовільно» — 0 балів; невідповідність змісту завдання, відсутність відповіді, невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Результати оголошуються кожному студенту окремо в присутності або в дистанційній формі (через імейл).

Для складення заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш як 60 балів. Умова допуску до написання залікової роботи — наявність 50 балів та виконаної однієї з частин МКР. Студенти, які допущені до складання заліку, але наприкінці семестру мають рейтинг менш як 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка остаточна. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг із дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюється 100 (ста) балами. Залікова контрольна робота складається з двох запитань теоретичного характеру з різних розділів робочої програми та одного практичного завдання.

Кожне теоретичне запитання оцінюється 35 (тридцятьма п’ятьма) балами відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» — 31-35 балів — повна відповідь (не менше як 90 % потрібної інформації);

«добре» — 26-30 балів — достатньо повна відповідь (не менше як 75 % потрібної інформації або незначні неточності);

«задовільно» — 21-25 балів — неповна відповідь (не менше як 60 % потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» — 0 балів — незадовільна відповідь.

Практичне завдання оцінюється з 30 балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» — 27—30 балів — повне безпомилкове виконання завдання;

«добре» — 22—26 балів — повне виконання завдання з несуттєвими неточностями;

«задовільно» — 18—21 бал — завдання виконане з певними недоліками;

«незадовільно» — 0 балів — завдання виконано з багатьма недоліками або не виконано.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	*Оцінка*
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше як 60	Незадовільно
Менше як 50	Не допущено

10. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Зміст, вимоги та зразок МКР містяться в додатку 1.
Перелік запитань до заліку, містяться в додатку 2.
Зразок залікової контрольної роботи міститься в додатку 3.
Визнання результатів неформальної/інформальної освіти регулюється «Положенням про визнання в КПІ ім. І. Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті» (https://osvita.kpi.ua/node/179), згідно з яким визнання результатів навчання проводиться, як правило, до початку семестру. Освітній компонент може бути зарахований частково або повністю за результатами подання документів (сертифікатів) про проходження професійних курсів/тренінгів, онлайн освіти тощо за тематикою освітнього компонента.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус)
Склали: доцент, кандидат філологічних наук Кривенко Сергій Миколайович; старший викладач Кушлаба Михайло Петрович,старший викладач Сидоренко Лілія Миколаївна
Ухвалено: кафедра української мови, літератури та культури (протокол №10 від 13.05.2026 р.); Методична комісія ФЛ (Протокол №11 від 27.05.2026 р.)
Погоджено: Методична рада університету (Протокол № 9 від 26.06.2026 р.)

Додаток 1

Модульна контрольна робота

Мета ***модульної контрольної роботи (МКР)*** — закріпити знання студентів, здобутих під час лекційних занять та самостійної роботи з курсу, стимулювати самостійне укладання будь-якого виду промови, закріпити та перевірити вміння використовувати та дотримуватись норм сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні, використовувати навички та вміння, набуті під час проведення практичних занять.

МКР має на меті перевірити знання студентів щодо використання інтонаційно-виражальних засобів мовлення, понять культури мовлення, написання та виголошення тексту промови; створення ефективних усних презентацій, засобів і форм впливу на авдиторію, основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності. Рекомендовано проводити МКР у формі публічного виступу. Викладач визначає тематику відповідно до професійної спрямованості факультету.
Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи
МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни
«**Культура усного професійного мовлення (риторика)**»
спеціальності: усі спеціальності
освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

Підготуйте публічний виступ та мультимедійну презентацію до нього.
Тема: Роль стартапів для розвитку технічної думки.
Орієнтовну тематику виступів може рекомендувати викладач, і ця тематика має стосуватись професійної спрямованості студента. Також студент може запропонувати конкретну тему, пов'язану з його спеціальністю із врахуванням рівня знань та вподобань *(за умови узгодження з викладачем).*

Додаток 2

Перелік запитань до заліку

1. Вкажіть структуру публічного виступу. Порівняйте зі структурою тексту.
2. Опишіть тактику оратора: принципи, способи, композиційні засоби.
3. Назвіть та поясніть складові інтонації в публічних виступах.
4. Вкажіть принципи розробки стратегії виступу з орієнтацією на авдиторію.
5. Визначте прийоми активізації уваги слухачів.
6. Опишіть плагіат як порушення академічної доброчесності.
7. Назвіть та поясніть на прикладах основні комунікативні закони.
8. Вкажіть основні способи боротьби зі страхом публічних виступів.
9. Назвіть основні складники аргументації.
10. Назвіть основні етапи публічного мовлення.
11. Охарактеризуйте основні закони риторики.
12. Охарактеризуйте прийоми впливу на слухачів.
13. Назвіть та поясніть основні прийоми збереження уваги слухачів.
14. Визначте значення риторики для професії, яку ви обрали.
15. Назвіть основні складові спілкування.
16. Назвіть ефективні способи написання та запам'ятовування публічного виступу.
17. Охарактеризуйте сучасні методики переконання (сторітелінг).
18. Назвіть принципи ефективної імпровізації.
19. Назвіть та опишіть типи суперечок.
20. Розкрийте поняття спілкування як основи публічного виступу.

21. Охарактеризуйте невербальні засоби спілкування.
22. Розкрийте поняття слухання та його роль у професійній комунікації.
23. Окресліть основні комунікативні бар'єри. Наведіть приклади комунікативних табу та поясніть їх.
24. Розкрийте суть поняття «портрет авдиторії».
25. Назвіть та охарактеризуйте види дискусії.
26. Охарактеризуйте комунікативні перешкоди в спілкуванні.
27. Розкрийте сутність поняття «мозковий штурм».
28. Охарактеризуйте підходи до визначення поняття «презентація».
29. Вкажіть ознаки ефективної презентації.
30. Назвіть риторичні фігури й поясніть їхню роль у текстах виступів.
31. Назвіть та поясніть основні структурні елементи самопрезентації.
32. Охарактеризуйте інтонаційно-виразні засоби мовлення
33. Поясніть різницю між стратегією й тактикою оратора. Визначте їхні елементи
34. Назвіть види запитань у публічних виступах.
35. Поясніть поняття академічного красномовства. Назвіть його різновиди.
36. Охарактеризуйте особливості співбесіди з роботодавцем.
37. Розкрийте поняття етикету ділового листування та онлайн спілкування.
38. Назвіть на поясніть основні принципи та правила, що використовуються під час написання текстів промов.
39. Поясніть доречність використання штампів та кліше в ділових текстах.
40. Поясніть основні елементи доведення.

Додаток 3

Зразок залікової контрольної роботи
ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«**Культура усного професійного мовлення (риторика)**»
спеціальності: усі технічного спрямування
освітнього ступеня «Бакалавр»
Варіант 1

1. Розкрити поняття спілкування як інструменту професійної діяльності.
2. Дати визначення стратегії й тактики промовця.
3. Скласти розгорнутий план публічного виступу на тему: «Соціальні мережі в житті студента». У плані потрібно використати тезу, аргументи, приклади та висновок.

Кожен варіант залікової роботи містить завдання однакового рівня складності.